

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 1	Partier og vælgere
Forløbets indhold og fokus	Forløbet havde til formål at give et overblik over det politiske landskab, med særligt fokus på <i>det politiske spil</i> , samspillet mellem partiadfærd og vælgeradfærd. Desuden skulle kursisterne blive bevidste om egne politiske og ideologiske positioner.
Faglige mål	-demonstrere viden om fagets identitet og metoder -formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi -på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.
Kernestof	Sociologi <ul style="list-style-type: none"> • identitetsdannelse og socialisering • politisk meningsdannelse og medier, herunder adfærd på de sociale medier • social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark. Politik <ul style="list-style-type: none"> • politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd • magtbegreber og demokratiopfattelser • politiske beslutningsprocesser i Danmark Økonomi <ul style="list-style-type: none"> • velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund
Anvendt materiale.	KERNESTOF Grundbog: ”Samf på B” af Skov, Matthiesen og Bjørnstrup, forlaget Columbus, 3. udgave 1. oplag 2022 Kap. 6 (s. 184-210) ”Partier og vælgere – et politisk billede i forandring?” Sørensen, Kjeld Mazanti: ”Ideologier og Diskurser”, forlaget Columbus, 2. udgave 2014 Afsnit ”Arven fra de klassiske ideologier” s. 87-93 SUPPLERENDE STOF Artikler: https://www.berlingske.dk/politik/venstre-vil-fjerne-prisloft-for-overskudsvarme-for-at-udnytte-energien https://borsen.dk/nyheder/perspektiv/flygtige-vaelgere-presser-partierne-folk-er-dybest-set-ligeglade-med-politik Radio: P1 Debat ”Vanopslags Drømmeregering” (sendt onsdag 10. januar 2024) Varighed: 72 minutter https://www.dr.dk/lyd/p1/p1-debat/p1-debat-2024/p1-debat-vanopslags-droemmeregering-11162401023

	<p>Tests og Minerva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://kantargallup.dk/Kompas2020.php • https://www.politicalcompass.org/test <p>OMFANG: ca. 40 sider, ca. 13 timer</p>
Arbejdsformer	Væsentligste arbejdsformer: klasseundervisning, gruppearbejde
Centrale ord og begreber	<p>Fordelingspolitik – akse Værdipolitik – akse 4-parti systemet Jordskredsvalget 1973 og 2022 Partiadfærd – modeller</p> <ul style="list-style-type: none"> • Downs - medianvælgerteorien • Strøm – policyseeking, voteseeking, officeseeking • Molin <p>Nærhedsmodellen Retningsmodellen Kernevælger Marginalvælger Issue voting Partityper:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klasse- • Masse- • Catch-all- • Pragmatisk • Markeds- <p>Minervamodellen Negativ/positiv Parlamentarisme Populisme</p>

Forløb 2	Kriminalitet og straf
Forløbets indhold og fokus	Forløbets formål var at udfolde kompleksiteten i strafferetssystemet, og sætte det ind i en samfundsmæssig kontekst. Sociologiske begreber blev brugt til at undersøge årsager til kriminel adfærd, og direkte og afledte omkostninger ved kriminalitet blev holdt op imod omkostninger og effekt af forebyggende tiltag. Kvantitative datas udsigelseskraft og begrænsninger blev undersøgt ved at analysere kriminalitetsrater blandt ikke-vestlige indvandrere kontra etniske danskere. Også effekten af fængselsophold blev belyst via Anette Olesens phd-forskning ”Løsladt og Gældsat”
Faglige mål	-sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre -formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi
Kernestof	Sociologi <ul style="list-style-type: none"> • identitetsdannelse og socialisering • social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark. Politik <ul style="list-style-type: none"> • magtbegreber og demokratiopfattelser samt rettigheder og pligter i et demokratisk samfund Økonomi <ul style="list-style-type: none"> • velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund Metode <ul style="list-style-type: none"> • komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode.
Anvendt materiale.	KERNESTOF Skov, Matthiesen og Bjørnstrup ”Fra Drengestreger til Bandekrig”, forlaget Columbus, 1. udgave 2. oplag 2018 Følgende kapitler blev læst og/eller gennemgået: 1, 2, 4, 5, 7 (sidetal 12-37, 53-56, 62-76, 88-98) SUPPLERENDE STOF P. Brøndum & T.B. Hansen ”Luk Samfundet Op” forlaget Columbus, 4. udgave kapitel 4.3 (om Bourdieus begreber) <i>3 artikler om indvandrere er mere kriminelle end danskere:</i> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.dagens.dk/politik/nye-tal-unge-indvandrere-er-mere-kriminelle-end-unge-danskere • https://ekstrabladet.dk/nyheder/politik/nydanmark/markant-forskel-boern-af-indvandrere-mere-kriminelle-end-etniske-danskere/7096706 • https://www.berlingske.dk/samfund/berlingske-nuancerer-er-indvandrere-og-efterkommere-fra-ikkevestlige-lande <i>2 artikler om belastning af retsvæsenet</i> <ul style="list-style-type: none"> • https://dd-berlingskedk-origin.berlingske.dk/samfund/21.249-straffesager-henlagt-det-er-en-katastrofe-for-vores-retssikkerhed

	<ul style="list-style-type: none"> • https://www.justitsministeriet.dk/pressemeddelelse/ny-aftale-alle-folketingets-partier-vil-vende-udviklingen-ved-domstolene/ <p><i>Annette Olesens forskning, Løsladt og Gældsat</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.youtube.com/watch?v=--5ilMnNWg0 • https://www.dr.dk/nyheder/viden/loesladtes-gæld-oedelaegger-lysten-til-vaere-lovlydig • https://www.dr.dk/nyheder/viden/annettes-forskning-blandt-kriminelle-gav-uventede-udfordringer (denne artikel er supplerende) • https://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Arbejdsomraader/Forskning/Forskningspuljen/Notat%20Annette%20Olesen.pdf <p>Øvrige artikler</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.dr.dk/nyheder/indland/dommere-alt-mange-sidder-varetaegtsfaengslet-laenge-i-de-danske-faengsler • https://www.dr.dk/nyheder/indland/varetaegtsfaengslede-sidder-maanedsvis-bag-tremmer-komplekse-sager-har-gjort <p>Video</p> <p>Kapitel 4 Pierre Bourdieu.mp4 on Vimeo</p> <p>DR TV Retten Indefra afsnit 1 "Giver skyld straf?" https://www.dr.dk/drtv/se/retten-indefra-giver-skyld-straf-51040</p> <p>OMFANG: ca. 100 sider, ca. 23 timer</p>
Arbejdsformer	Væsentligste arbejdsformer: klasseundervisning, gruppearbejde
Centrale ord og begreber	<p>Honneths anerkendelses-sfærer</p> <p>Socialiseringsmodeller</p> <p>SNAP-modellen</p> <p>Demografiske faktorer</p> <p>Socialklasser</p> <p>Socioøkonomiske faktorer</p> <p>Arv/miljø</p> <p>Kriminalitetsteorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Merton • Sutherland • Hirschi <p>Bourdieu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felter • Kapitaler • Habitus <p>Goffman og stigmatisering</p> <p>Hobbes og Leviathan, naturtilstand og samfundspagt</p> <p>Foucault, Panopticon og disciplinering</p> <p>Absolutte tal</p> <p>Relative tal</p> <p>Mørketal</p> <p>Utilitarisme</p>

Forløb 3	Sundhed og økonomi
Forløbets indhold og fokus	Forløbet havde fokus på de samfundsmæssige omkostninger relateret til befolkningens sundhedstilstand, og på hvor komplekse problemer der er forbundet med politisk styring af sundhedssektoren. Herunder forebyggelse, private sundhedsydelse, frihedsrettigheder og finansiering. Sideløbende blev samfundsøkonomisk forståelse, ideologier og velfærdsstatsformer inddraget i undervisningen, herunder betydningen af EU for dansk økonomisk politik
Faglige mål	-anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå -anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige virkelighedsnære problemstillinger, herunder professionsrettede problemstillinger -undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold -undersøge konkrete økonomiske prioriteringsproblemer i Danmark og EU og diskutere løsninger herpå -på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.
Kernestof	Sociologi <ul style="list-style-type: none"> • social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark. Politik <ul style="list-style-type: none"> • politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd • rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene • politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng, herunder de politiske systemer i Danmark og EU. Økonomi <ul style="list-style-type: none"> • velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund • det økonomiske kredsløb, økonomiske mål, herunder bæredygtig udvikling, og økonomisk styring nationalt og regionalt Metode <ul style="list-style-type: none"> • kvantitativ og kvalitativ metode.
Anvendt materiale.	KERNESTOF Grundbog: ”Samf på B” af Skov, Matthiesen og Bjørnstrup, forlaget Columbus, 3. udgave 1. oplag 2022 (siderne 217-250) Kap. 7.2 ”Det økonomiske kredsløb og konjunkturerne” Kap. 7.3 ”Samfundsøkonomiske Mål” Kap. 7.4 ”Økonomisk Politik – hvordan kan man styre samfundsøkonomien?” Kap. 7.5 ”EU og økonomisk politik – hvem kan egentlig gøre hvad?” R.T. Andersen og J. Engsted ”Sygt Sund!” forlaget Columbus, 1. udgave 2. oplag 2015, kapitel 5 (s. 67-88) ”Hvad koster sundhed?”

	<p>SUPPLERENDE STOF</p> <p>Artikler</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.dr.dk/nyheder/politik/mens-udenrigsministeren-er-i-indien-se-paa-sygeplejersker-spreder-kritikken-sig-i-er • https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/obesity-and-overweight • https://www.berlingske.dk/oekonomi/for-andet-aar-i-traek-ramte-oekonomer-fuldstaendig-ved-siden-af-det-er • https://www.information.dk/indland/2022/01/manglen-paa-arbejdskraft-misbruges-debatten-argument-reforme • https://jyllands-posten.dk/debat/kommentar/ECE15767289/revaluering-af-kronen-er-tabubelagt-af-regeringen-og-oekonomer/ <p>Film</p> <p>”Inequality for All” (2013 - filmstriben.dk). Robert Reich om ulighed og økonomi i USA</p> <p>DR Deadline 4/8 2020 ”Coronakrisen har gjort flere federe” (20:39-35:00) (set via mitcfu.dk)</p> <p>DR Debatten 11/5 2023 ”Sundhedstyranni?” (60 minutter, set via mitcfu.dk)</p> <p>Eksamensovelse, baseret på eksamenshæfte med følgende indhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bilag 1: ”Debat: Drop nu den dystre krisefortælling om dansk økonomi. Den er simpelthen forkert”, Birthe Larsen, Politiken, 24. januar 2023. • Bilag 2: Enhedslisten kalder regeringens stramme finanslovsforslag for uansvarligt, Ritzau, Jyllands-Posten, 23. marts 2023. • Bilag 3: Bredt flertal bag stram og ansvarlig finanslov for 2023, Finansministeriet, 24. april 2023. • Bilag 4: Dyre overenskomster understreger presset på dansk økonomi, Steen Bocian, Børsen, 7. marts 2023. • Bilag 5: Et overblik over dansk økonomi 2023, Dansk Statistik. <p>OMFANG ca. 18 timer ca. 105 sider</p>
<p>Arbejdsformer</p>	<p>Væsentligste arbejdsformer: klasseundervisning, gruppearbejde</p> <p>Selvstændig informationssøgning og komparativ præsentation af data om BMI i DK og USA</p> <p>Diskussion af brain-drain og andre problemer vedr udenlandsk arbejdskraft i sundhedssektoren</p> <p>Samfundsstatistik – udvælgelse af relevante kvantitative data: udfordringer i sundhedsvæsenet og samfundsøkonomiske løsninger</p>
<p>Centrale ord og begreber</p>	<p>Konjunkturer</p> <p>Produktivitet</p> <p>Priselasticitet</p> <p>Økonomisk vækst</p> <p>BNP</p> <p>De seks samfundsøkonomiske mål</p> <p>Finanspolitiske instrumenter</p> <p>Progressiv skat</p> <p>Regressiv skat</p> <p>Demografi, den demografiske udfordring</p>

	Forventningspres Brugerbetaling Frihedsbegreber: positiv frihed og negativ frihed
--	---

Forløb 4	Miniprojekt: køn og ligestilling
Forløbets indhold og fokus	<p><i>Kursisterne arbejdede selvstændigt i grupper med selvvalgte problemstillinger, med ad hoc vejledning. Kvalitativ metode i form af semistrukturerede interviews blev introduceret og i nogen grad afprøvet. Projektbeskrivelsen lød som følger:</i></p> <p>Køn og ligestilling i et samfundsfagligt perspektiv</p> <p>Vælg overordnet: del 1, 2 eller 3 i bogen Vælg underemne. Hellere komme i dybden med én facet end at gå kortfattet hen over 3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Redegør for feltets centrale problemstillinger, inddrag så vidt muligt et udviklingsperspektiv 2. Opstil en mod-position. Det kan være at perspektivet på problemstillingerne er forkert, at fokus burde være på noget andet, at det i virkeligheden ikke er et problem og så videre. Det kan også være modbevægelser (f.eks. Foreningen Far). Pas på whatabout-isms <p>Krav til materiale ud over grundbogen: Mindst 1 selvvalgt bilag i form af en artikel eller rapport Mindst 1 selvvalgt bilag i form af tal, figurer eller tilsvarende empiri Om muligt: mindst 1 kvalitativt interview</p> <p>Resultatet skal være en fremlæggelse om jeres valgte emne. Den skal som minimum indeholde 8 slides. Den skal om muligt indeholde noget lyd og billede, som er relevant for jeres emne (klip fra tv, film, et interview, fiktive nyhedsindslag osv)</p>
Faglige mål	<p>-undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold</p> <p>-demonstrere viden om fagets identitet og metoder</p> <p>-formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere</p>
Kernestof	<p>Sociologi</p> <ul style="list-style-type: none"> • social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark. <p>Politik</p> <ul style="list-style-type: none"> • magtbegreber og demokratiopfattelser samt rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene
Anvendt materiale.	<p>Anna Storr-Hansen, Kia Ditlevsen, Tine Studstrup: ”Køn og Ligestilling – i samfundsfagligt perspektiv” forlaget Columbus 1. udgave 1. oplag 2017</p> <p>Omfang: ca 12 timer</p>
Arbejdsformer	Gruppearbejde, fremlæggelser

Forløb 5	Medier og meningsdannelse
Forløbets indhold og fokus	Forløbet omhandlede (primært) politisk kommunikation. Kursisterne mødte argumentkneb, og forholdt sig kritisk til hvorfor politisk kommunikation i høj grad er professionaliseret, og hvordan det spiller sammen med vores ideale demokratiforståelse, herunder konkurrencedemokrati og deltagelsesdemokrati
Faglige mål	-anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige virkelighedsnære problemstillinger, herunder professionsrettede problemstillinger -behandle problemstillinger i samspil med andre fag -på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.
Kernestof	Sociologi <ul style="list-style-type: none"> • politisk meningsdannelse og medier, herunder adfærd på de sociale medier Politik <ul style="list-style-type: none"> • magtbegreber og demokratiopfattelser samt rettigheder og pligter i et demokratisk samfund Metode <ul style="list-style-type: none"> • kvalitativ metode.
Anvendt materiale.	KERNESTOF: Ole Hedegaard Jensen: Medier og Meningsdannelse, Systime, 1. udgave 1. oplag 2021, kapitel 4 ”Diskursanalyse” (s 43-51) Ole Hedegaard Jensen: Samfundsfag B, Systime, afsnit 5.1 ”Demokrati som statsform og livsform” SUPPLERENDE STOF: Artikler <ul style="list-style-type: none"> • https://nyheder.tv2.dk/politik/2018-06-23-messerschmidt-stemte-imod-oeget-indsats-mod-svindler-i-eu • https://www.berlingske.dk/ledere/berlingske-mener-hollywoods-take-paa-klimakrisen-er-raedderligt • https://www.berlingske.dk/kultur/kvindebiblen-skal-nu-inkludere-personer-foedt-med-en-penis-der-er-lige-saa • https://www.berlingske.dk/kultur/kvinde-kend-din-tissemand-eller-kend-din-plads Film ”Don’t Look Up” 2021 (set via Netflix, satirisk dommedagsdrama) Youtube: <ul style="list-style-type: none"> • https://www.youtube.com/watch?v=nAwTcxuERCA (Støjberg og stråmænd) • https://www.youtube.com/watch?v=ZOKifl-7-38 (Thorning og Den Gode Løsning)

	<ul style="list-style-type: none"> • https://www.youtube.com/watch?v=mCV5XWiW6gc (Ed Milliband gentager sig selv) • https://www.youtube.com/watch?v=rIsvW4D2S1U (Corydon og papegøjesnak) • https://www.youtube.com/watch?v=Y6EoOVnl-8s (Venstre: det skal kunne betale sig at arbejde) • Dansk Folkepartis valgkampagne 2007 Dansk Folkeparti - Valgvideo 2007 (youtube.com) <p>OMFANG ca. 13 timer, ca. 50 sider</p>
Arbejdsformer	Væsentligste arbejdsformer: klasseundervisning, gruppearbejde Lærer-oplæg om kommunikation og argumentation, inklusive øvelser og eksempler
Centrale ord og begreber	Diskurs Nodalpunkt Ækvivalensskæde Flydende betegner Antagonisme Diskursiv og social praksis Habermas, system og livsverden Habermas, herredømmefri samtale Framing Papegøjesnak Stråmandsargumentation Logos, patos, etos Ad Hominem argumenter Hal Koch demokratiforståelse Alf Ross demokratiforståelse

Forløb 6	Konkurrencestaten og fremtidens arbejdsmarked
Forløbets indhold og fokus	Forløbet omhandlede forandringer på arbejdsmarkedet i samspil med forandringer i velfærdsstaten, og EU's indflydelse på nutidens og fremtidens arbejdsmarked. Ulighed, udenlandsk arbejdskraft og fremvæksten af prekariatet blev inddraget.
Faglige mål	<p>-anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå</p> <p>-undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold</p> <p>-undersøge konkrete økonomiske prioriteringsproblemer i Danmark og EU og diskutere løsninger herpå</p> <p>-formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere</p> <p>-på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.</p>
Kernestof	<p>Sociologi</p> <ul style="list-style-type: none"> • identitetsdannelse og socialisering • social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark. <p>Politik</p> <ul style="list-style-type: none"> • rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene • politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng, herunder de politiske systemer i Danmark og EU. <p>Økonomi</p> <ul style="list-style-type: none"> • velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund • det økonomiske kredsløb, økonomiske mål, herunder bæredygtig udvikling, og økonomisk styring nationalt og regionalt • globaliseringens og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark, herunder konkurrenceevne og arbejdsmarkedsforhold. <p>Metode</p> <ul style="list-style-type: none"> • komparativ og kvantitativ metode.
Anvendt materiale.	<p>KERNESTOF</p> <p>Grundbog: ”Samf på B” af Skov, Matthiesen og Bjørnstrup, forlaget Columbus, 3. udgave 1. oplag 2022</p> <p>Kap. 4.7 (s. 129-140) ”EU’s institutioner og beslutningsproces”</p> <p>Ole Hedegaard Jensen: Konkurrencestaten Danmark, System 2017, https://konkurrencestaten.systeme.dk/</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitel 2.1 ”Hvad er en konkurrencestat” • Kapitel 2.3 ”Alternativer til konkurrencestaten” • Kapitel 3.3 ”Konkurrencestat og Arbejdsmarkedspolitik i Danmark”

Kåre Blinkenberg og Jens Breindahl: Samfundsfag til HF, systime, <https://samfundsfag-tilhf.systime.dk/?id=1>

- Afsnit 29 – 29.1 – 29.2 – Den Danske Model på Arbejdsmarkedet

Vi har læst og/eller gennemgået store dele af materialet på www.detdanskearbejdsmarked.dk, her er et overblik:

<https://www.detdanskearbejdsmarked.dk/udfordringer-for-den-danske-model/> inkl alle underafsnit:

- Individ og Fællesskab
  - Er vi ”os selv” nok?
  - Gamle og nye fagforeninger
- Statens ændrede rolle
  - Kritik af den danske model
  - Forsvar for den danske model
  - Er flexicurity på vej ud?
- Internationale udfordringer

<https://www.detdanskearbejdsmarked.dk/livet-paa-de-danske-arbejdspladser/> inkl følgende underafsnit:

- Hvad lever vi egentlig af
- Hvad er et godt arbejde
  - Arbejdets kvalitet
  - Indflydelse
  - Udvikling
- Hvem bestemmer?
  - Ledelsesretten
  - Selvstændig eller lønmodtager
- Løn og overskud
  - Hvem får den største bid?
- Hvad er et godt arbejdsmiljø?
  - Fysisk arbejdsmiljø
  - Psykisk arbejdsmiljø
  - Stress
  - Hvem kommer til skade?

SUPPLERENDE STOF

Faktalink om prekariatet (uddrag) <https://faktalink.dk/prekariatet>

FAOS forskningsnotat 128: ”Den Danske Model i Modvind – et debatoplæg udarbejdet for FTF – november 2012” af Søren Kaj Andersen, Mikkil Mailand og Christian Lyhne Ibsen: Afsnit 7 ”Udenlandsk arbejdskraft og presset på reguleringen”

Artikler

- [Corydon: Hvis man ikke anerkender konkurrencestatens resultater, er det svært at lede landet | Information](#)
- [Overblik: Her er de vigtigste punkter i det nye regeringsgrundlag | Information](#)
- <https://www.berlingske.dk/virksomheder/tre-fire-ansatte-var-utilfredse-med-manglende-overenskomst-nu-mister>

	<ul style="list-style-type: none"> • ”Klassekamp i Fagbevægelsen” artikel af Eskild Halberg i dagbladet Information 11. oktober 2023 • https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/arbejde-og-indkomst/befolkningens-arbejdsmarkedsstatus • https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=46299 <p>Video</p> <ul style="list-style-type: none"> • TedTalk: Guy Standing ”What is the precariat?” https://www.youtube.com/watch?v=nnYhZCUYOxs • ”The EU is NOT Democratic – is this true?” https://www.youtube.com/watch?v=L8uwYr8bqFg • ”Krisetid i Europa 1 – Fri bevægelighed – god samfundsøkonomi eller løntrykkeri!” https://vimeo.com/209739727 <p>OMFANG ca. 25 timer, ca. 110 sider</p>
Arbejdsformer	Væsentligste arbejdsformer: klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, gruppearbejde.
Centrale ord og begreber	<p>”De 6 guldkorn” om medarbejdertrivsel</p> <p>Velfærdsstat</p> <p>Konkurrencestat</p> <p>New Public Management (NPM)</p> <p>”nødvendighedens politik”</p> <p>Mindsteløn</p> <p>Den danske model</p> <p>Flexicurity</p> <p>EU – institutioner</p> <p>Demokratisk underskud</p> <p>Nærhedsprincip</p> <p>Social dumping</p> <p>Velfærdsturisme</p> <p>Prekariatet</p>

Supplerende kommentarer:

Kursisterne har sideløbende arbejdet med forskellige dagsaktuelle problemstillinger, under indslaget ”Dagens Nyhed” – metodisk og systematisk fremlæggelse af en samfundsfaglig problemstilling, herunder aktører, strukturer, kildekritik og inddragelse af fagbegreber og supplerende empiri.

Desuden blev en lang række problemstillinger fra de 6 temaer genbesøgt i et kvalitativt interview med en gæstelærer fra Texas. Kursisterne forberedte en række spørgsmål knyttet til de forskellige temaer, og fik et amerikansk perspektiv på bl.a. det politiske system, valgmoder og vælgeradfærd, kriminalitet og straf, nationalidentitet, velfærdsstatens indretning, uddannelse og arbejdsmarked med mere